

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ**
ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Ο όρος εξέλιξη αναφέρεται στη διαφοροποίηση των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση της ίδιας ανάγκης.

Σωστό (Σελ. 10 σχολικού)

β. Το Α.Ε.Π. συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας.

Λάθος (Σελ. 143 σχολικού, Αδυναμίες Α.Ε.Π.)

γ. Επιτόκιο είναι ο τόκος των 1.000 € σε ένα έτος.

Λάθος (Σελ. 157 σχολικού, ... των 100 €)

δ. Τα δημοσιονομικά μέτρα περιλαμβάνουν κυρίως αύξηση των κρατικών δαπανών για δημόσια έργα και προώθηση μεγάλων επενδυτικών έργων.

Σωστό (Σελ. 170-171 σχολικού)

ε. Ο φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης και εκφράζεται ως ποσοστό.

Σωστό (Σελ. 180 σχολικού)

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Μία επιχείρηση καταθέτει στην τράπεζα «Ψ» το χρηματικό ποσό των 50.000 € για 3 έτη με επιτόκιο 5,1%. Η κατάθεση γίνεται με ανατοκισμό. Ποιο είναι το ποσό που θα εισπράξει συνολικά η επιχείρηση στο τέλος του 3ου έτους; (Δίνεται: $1,051^3 \approx 1,16$):

- α. 58.000 €
- β. 51.160 €
- γ. 58.100 €
- δ. 57.280 €

Λύση: α. $K_3 = 50.000 \cdot (1 + 0,051)^3 \Leftrightarrow K_3 = 50.000 \cdot 1,051^3 \Leftrightarrow \Leftrightarrow K_3 = 50.000 \cdot 1,16 \Leftrightarrow K_3 = 58.000 \text{ €}$

2. Έστω μία υποθετική οικονομία στην οποία το ποσοστό ανεργίας είναι 5% και οι άνεργοι είναι 5.000 άτομα.

Αν γνωρίζουμε ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι διπλάσιος από τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό, τότε ο πληθυσμός της υποθετικής οικονομίας είναι:

- α. 75.000 άτομα
- β. 100.000 άτομα
- γ. 150.000 άτομα
- δ. 300.000 άτομα

Λύση: γ. $\text{ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100\% \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow 5\% = \frac{5.000}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100\% \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow \text{Εργατικό Δυναμικό} = 100.000 \text{ άτομα}$

$\text{Εργατικό Δυναμικό} = 2 \cdot \text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow \text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} = \frac{100.000}{2} = 50.000 \text{ άτομα}$

$\text{Πληθυσμός} = \text{Εργατικό Δυναμικό} + \text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} =$
 $= 100.000 + 50.000 = 150.000 \text{ άτομα}$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Β1. α. Να περιγράψετε το φαινόμενο του καταμερισμού των έργων. (μον. 10)

Σελ. 22

α) Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας. Παράλληλα όμως με τον καταμερισμό των έργων αναπτύσσονται και οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ των ατόμων, γιατί διαφορετικά δε θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν οι διάφορες ανάγκες τους. Οι ανταλλαγές γίνονται με τη μεσολάβηση του χρήματος.

Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί.

β. Να αναπτύξετε τα τρία (3) πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων. (μον. 15).

Σελ.22

Τα πλεονεκτήματά του είναι τα εξής:

(i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.

(ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.

(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Στο υποθετικό κράτος «Κ» η κατανομή των δημόσιων δαπανών και των δημόσιων εσόδων, στον κρατικό προϋπολογισμό του έτους 2024, ήταν:

Δαπάνες για την παιδεία	500.000 €
Δαπάνες για την υγεία	600.000 €
Δαπάνες για την ασφάλεια	400.000 €
Δαπάνες για επενδύσεις	550.000 €
Έσοδα από φόρους εισοδήματος	700.000 €
Έσοδα από φόρους περιουσίας	800.000 €
Έσοδα από φόρους δαπάνης	500.000 €
Έσοδα από δασμούς	600.000 €

Αν ο κρατικός προϋπολογισμός ήταν πλεονασματικός κατά 200.000 € και δεν υπήρχαν άλλα έσοδα εκτός από τα παραπάνω, να υπολογίσετε την αξία των υπόλοιπων δαπανών του υποθετικού κράτους «Κ».

Μονάδες 10

$$\text{Συνολικά Έσοδα}_{2024} = 700.000 + 800.000 + 500.000 + 600.000 = 2.600.000 \text{ €}$$

$$\begin{aligned} \text{Πλεόνασμα} &= \text{Συνολικά Έσοδα} - \text{Συνολικές Δαπάνες} \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow 200.000 &= 2.600.000 - \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2024} \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2024} &= 2.600.000 - 200.000 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2024} &= 2.400.000 \text{ €} \end{aligned}$$

Αν x ήταν οι λοιπές δαπάνες:

$$\begin{aligned} \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2024} &= 500.000 + 600.000 + 400.000 + 550.000 + x \\ \Leftrightarrow 2.400.000 &= 2.050.000 + x \Leftrightarrow x = 350.000 \text{ €} \end{aligned}$$

Γ2. Το έτος 2025 οι δαπάνες για την παιδεία αυξήθηκαν κατά 10% σε σχέση με το έτος 2024, οι δαπάνες για την ασφάλεια και την υγεία έμειναν σταθερές και οι δαπάνες για επενδύσεις διπλασιάστηκαν. Τα έσοδα και οι υπόλοιπες δαπάνες παρέμειναν σταθερά σε σχέση με το έτος 2024. Να υπολογίσετε το ακριβές ποσό του πλεονάσματος ή του ελλείμματος για το έτος 2025.

Μονάδες 9

Οι δαπάνες για την παιδεία το 2025 αυξάνονται κατά 10%:

$$\text{Δαπάνες Παιδείας}_{2025} = 500.000 + \frac{10}{100} \cdot 500.000 = 500.000 + 50.000$$

$$\text{Δαπάνες Παιδείας}_{2025} = 550.000\text{€}$$

Οι δαπάνες για επενδύσεις διπλασιάζονται:

$$\text{Δαπάνες Επενδύσεων}_{2025} = 2 \cdot 550.000 = 1.100.000 \text{ €}$$

$$\text{Συνολικές Δαπάνες}_{2025} = 550.000 + 600.000 + 400.000 + 1.100.000 + 350.000$$

$$\Leftrightarrow \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2025} = 3.000.000 \text{ €}$$

Το αποτέλεσμα του προϋπολογισμού είναι:

$$\begin{aligned} \text{Έλλειμμα} &= \text{Συνολικές Δαπάνες}_{2025} - \text{Συνολικά Έσοδα}_{2025} = \\ &= 3.000.000 - 2.600.000 = 400.000 \text{ €} \end{aligned}$$

Γ3. Να περιγράψετε τις τρεις πηγές από τις οποίες προέρχονται τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο.

Μονάδες 6

Σελ. 182

Τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο προέρχονται από τρεις πηγές. Μια πηγή είναι η Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή το ίδρυμα που έχει το προνόμιο της έκδοσης χρήματος. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί το Δημόσιο αυξάνοντας την ποσότητα του χρήματος (ουσιαστικά εκδίδοντας νέο χρήμα). Μια δεύτερη πηγή είναι οι αποταμιεύσεις του κοινού. Το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί από το κοινό εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο. Με αυτόν τον τρόπο η αγοραστική δύναμη μεταφέρεται από τα άτομα στο Δημόσιο. Μια τρίτη πηγή είναι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, από το οποίο το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί με διάφορους τρόπους.

ΘΕΜΑ Δ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται στοιχεία μίας υποθετικής οικονομίας για τα έτη 2020 και 2021, στην οποία παράγεται μόνο ένα αγαθό.

	Έτη	
	2020	2021
Τιμή (χρηματικές μονάδες)	40	;
Ποσότητα (τεμάχια)	10.000	11.000
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	;	352.000
Δείκτης Τιμών (%)	100	;
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	;	440.000
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.	;	2.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	200	;
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	;	;
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	120	;
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	30	40
Ποσοστό ανεργίας (%)	;	25

Δ1. Αφού μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα, να συμπληρώσετε τα έξι (6) κενά με το ερωτηματικό, κάνοντας τους αναγκαίους υπολογισμούς.

Μονάδες 20

$$\begin{aligned} A.E.P._{ON_{2021}} &= P_{2021} \cdot Q_{2021} \Leftrightarrow 352.000 = P_{2021} \cdot 11.000 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow P_{2021} &= \frac{352.000}{11.000} \Leftrightarrow P_{2021} = 32 \text{ χρηματικές μονάδες} \end{aligned}$$

$$A.E.P._{ON_{2020}} = P_{2020} \cdot Q_{2020} = 40 \cdot 10.000 = 400.000 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

$$\Delta T_{2020} = 100$$

$$A.E.P._{PP_{2020}} = A.E.P._{ON_{2020}} = 400.000 \text{ χρηματικές μονάδες (ως έτος βάσης)}$$

$$\Delta T_{2021} = \frac{P_{2021}}{P_{2020}} \cdot 100 = \frac{32}{40} \cdot 100 = 80$$

$$κκαΕΠ_{ΠΡ_{2020}} = \frac{ΑΕΠ_{ΠΡ_{2021}}}{πληθυσμός_{2021}} = \frac{400.000}{200} = 2.000 \text{ χρηματικές μονάδες ανά κάτοικο.}$$

$$κκαΕΠ_{ΠΡ_{2020}} = \frac{ΑΕΠ_{ΠΡ_{2020}}}{πληθυσμός_{2020}} \Leftrightarrow 2.000 = \frac{440.000}{πληθυσμός_{2020}} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow πληθυσμός_{2020} = 220 \text{ κάτοικοι.}$$

$$Εργατικό Δυναμικό_{2020} = Απασχολούμενοι_{2020} + Άνεργοι_{2020} = 120 + 30 \Leftrightarrow Εργατικό Δυναμικό_{2020} = 150 \text{ άτομα.}$$

$$ποσοστό \text{ ανεργίας}_{2020} = \frac{Άνεργοι_{2020}}{Εργατικό Δυναμικό_{2020}} \cdot 100\% = \frac{30}{150} \cdot 100\% \Leftrightarrow \text{ποσοστό ανεργίας}_{2020} = 20\%$$

$$\text{ποσοστό ανεργίας}_{2021} = \frac{Άνεργοι_{2021}}{Εργατικό Δυναμικό_{2021}} \cdot 100\% \Leftrightarrow 25\% = \frac{40}{Εργατικό Δυναμικό_{2021}} \cdot 100\% \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow Εργατικό Δυναμικό_{2021} = 160 \text{ άτομα}$$

$$Εργατικό Δυναμικό_{2021} = Απασχολούμενοι_{2021} + Άνεργοι_{2021} \Leftrightarrow 160 = Απασχολούμενοι_{2021} + 40 \Leftrightarrow Απασχολούμενοι_{2021} = 120 \text{ άτομα.}$$

	Έτη	
	2020	2021
Τιμή (χρηματικές μονάδες)	40	32
Ποσότητα (τεμάχια)	10.000	11.000
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	400.000	352.000
Δείκτης Τιμών (%)	100	80
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	400.000	440.000
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.	2.000	2.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	200	220
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	150	160
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	120	120
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	30	40
Ποσοστό ανεργίας (%)	20	25

Δ2. Να υπολογίσετε το πραγματικό Α.Ε.Π. του έτους 2020 σε σταθερές τιμές του έτους 2021.

Μονάδες 5

1^{ος} τρόπος:

$$ΑΕΠ'_{ΠΡ_{2020}} = P_{2021} \cdot Q_{2020} = 32 \cdot 10.000 = 320.000 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

2^{ος} τρόπος:

Αλλαγή έτους βάσης σε 2021:

$$\Delta T'_{2020} = \frac{\Delta T_{2020}}{\Delta T_{2021}} \cdot 100 = \frac{100}{80} \cdot 100 = 125$$

$$ΑΕΠ'_{ΠΡ_{2020}} = \frac{ΑΕΠ_{ΟΝ_{2020}}}{\Delta T_{2020}} \cdot 100 = \frac{400.000}{125} \cdot 100 = 320.000$$

χρηματικές μονάδες